

Hoạt động xuất bản sách tinh gọn của một số đơn vị xuất bản ở Việt Nam hiện nay

TS. VŨ THÙY DƯƠNG

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: uclucnhuc96@gmail.com.

Nhận ngày 2 tháng 8 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 9 năm 2023.

Tóm tắt: Trong thời gian qua, thị trường kinh doanh sách ở Việt Nam đã xuất hiện những đầu sách tinh gọn dưới dạng sách điện tử. Sự phát triển của sách tinh gọn sẽ là một cú hích mạnh mẽ cho văn hóa đọc sách truyền thống phát triển hơn theo hướng tích cực, bắt nhịp với xu thế thời đại. Trong bài viết này, các tác giả tập trung phân tích hoạt động xuất bản sách tinh gọn của một số đơn vị xuất bản ở Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: hoạt động, xuất bản, sách tinh gọn.

Abstract: In recent times, the book market in Vietnam has seen the emergence of compact books in electronic form. The development of compact books is poised to provide a strong impetus for the traditional reading culture to evolve positively and keep pace with contemporary trends. In this article, the authors focus on analyzing the publishing activities of compact books by various publishing houses in Vietnam today.

Keywords: activities, publishing, compact books.

Sách tinh gọn, hiểu một cách đơn giản đó là những cuốn sách được viết lại dưới dạng tóm tắt nội dung những cuốn sách đã được xuất bản (sau đây gọi là sách tinh gọn - tóm tắt)⁽¹⁾. Nó được thể hiện bằng lối viết đơn giản, dễ hiểu, cô đọng những vấn đề trọng tâm nhằm đem đến cho độc giả cách thức tiếp cận gần gũi và đơn giản nhất. Các loại sách tinh gọn, tóm tắt bao gồm: Sách in truyền thống và các format khác nhau như ebook, podcast, audiobook, infographic, .. tập trung ở các thể loại đa dạng như sách chính trị; sách lịch sử; sách văn học kinh điển, sách phổ biến kiến thức; sách kỹ năng, quản trị, lãnh đạo; sách nhiều tập...

1. Vài nét về thị trường sách tinh gọn - tóm tắt ở Việt Nam

Trên thế giới, thị trường sách tinh gọn - tóm tắt nổi tiếng với những nền tảng như Blinkist, getAbstract, Shortform, Soundview, Instaread đã hình thành từ nhiều năm trước và đang có xu hướng phát triển mạnh và đem lại doanh thu đáng kể cho ngành Xuất bản. Tuy nhiên, ở Việt Nam, thị trường sách tinh gọn - tóm tắt còn khá mới mẻ. Các ứng dụng đọc sách trực tuyến tập trung chủ yếu vào sách full (sách dạng

đầy đủ) và sách tinh gọn chỉ chiếm một số ít trong kho sách của các ứng dụng này. Chủ trương phát triển sách tinh gọn là xu hướng phát triển của ngành Xuất bản và của thị trường kinh doanh sách trong xu thế hội nhập toàn cầu hoá hiện nay. Sau 01 năm triển khai thực hiện việc phát triển xuất bản và phát hành sách tinh gọn đã có sự chuyển biến tích cực trong nhận thức của nhiều nhà xuất bản và doanh nghiệp phát hành xuất bản phẩm. Bước đầu đã có một số nhà xuất bản, doanh nghiệp phát hành tập trung đầu tư xuất bản, liên kết xuất bản, phát hành được một số đầu sách tinh gọn, tóm lược nội dung cơ bản, giúp bạn đọc nhanh chóng tiếp cận những nội dung chính, thông điệp của cuốn sách.

Theo số liệu báo cáo của Cục Xuất bản, In và Phát hành sơ kết đánh giá 01 năm triển khai nhiệm vụ phát triển thị trường sách tinh gọn, tính đến tháng 4/2023 có 10 đơn vị xuất bản thực hiện xuất bản sách tinh gọn với tổng số phát hành 973 đầu sách, trong đó có 880 đầu sách điện tử, trong đó nổi bật Công ty Cổ phần sách điện tử Waka thực hiện 600 đầu sách điện tử, Công ty trách nhiệm hữu hạn Công nghệ Wewe

(Voiz FM) thực hiện 96 đầu sách điện tử trong đó có 50 tựa sách miễn phí toàn bộ cho người dùng để quảng bá cho nội dung gốc. Thể loại VoizFM tập trung là phi hư cấu, kinh doanh, kỹ năng với thời lượng mỗi đầu sách nói từ 20 - 45 phút (so với 6 - 10 tiếng bản full). Nhà xuất bản Nông nghiệp thực hiện 96 đầu sách in và sách điện tử; Công ty trách nhiệm hữu hạn Công nghệ VOOC 86 đầu sách điện tử; Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật thực hiện 21 đầu sách in, trong đó có những sách được tinh gọn từ các tác phẩm chính trị lớn như: Giới thiệu tác phẩm “Nguồn gốc của gia đình, của chế độ tư hữu và của nhà nước” của Ph. Ăngghen (tinh gọn còn 52 trang); Giới thiệu tác phẩm “Bút ký triết học” của V.I. Lênin (tinh gọn còn 76 trang) hoặc những tác phẩm lý luận cách mạng tiêu biểu có nội dung ngắn gọn súc tích như: Lịch sử nước ta của Chủ tịch Hồ Chí Minh (28 trang); Đề cương Văn hóa Việt Nam, Văn kiện tư liệu Đảng Cộng sản Việt Nam (32 trang)... Nhà xuất bản Khoa học và Công nghệ xuất bản các sách ngắn giới thiệu về các khu địa chất đặc thù của Việt Nam với những thông tin ngắn gọn, dễ hiểu phục vụ cho loại hình du lịch sinh thái và du lịch checking đang rất phổ biến hiện nay như: “Khám phá Phja Oắc - Vùng núi của những đôi thay”; “Cẩm nang du lịch Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Non Nước Cao Bằng”. Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông đang khẩn trương xuất bản và chuẩn bị ra mắt cuốn sách Ngành Thông tin và Truyền thông: “Tầm nhìn, sứ mệnh và khát vọng” của đồng chí Bộ trưởng Nguyễn Mạnh Hùng với nội dung gồm 276 trích dẫn tiêu biểu, tinh gọn được chắt lọc từ 284 bài phát biểu, chỉ đạo của Bộ trưởng Bộ Thông tin và Truyền thông Nguyễn Mạnh Hùng từ năm 2018 đến nay về các lĩnh vực: viễn thông, công nghệ thông tin, báo chí truyền thông, đào tạo...; đã xuất bản các cuốn “Giản yếu về chuyển đổi số” có nội dung tinh gọn từ các cuốn sách chuyển đổi số quan trọng đã được xuất bản thời gian qua; bộ sách “Vang vọng lời nước non” (12 tập) với nội dung cô đọng, súc tích dung lượng khoảng 100 trang phù hợp với nhiều đối tượng bạn đọc; bộ sách Harvard business review (10 cuốn sách mỏng)....

Trên thị trường sách tinh gọn hiện nay, Công ty cổ phần Fonos đã liên kết, hợp tác với hơn 20 đơn vị xuất bản: Nhà xuất bản Trẻ, Nhà xuất bản Kim Đồng, Nhà xuất bản Trí thức, Công ty cổ phần sách Thái Hà,

Công ty cổ phần sách Alpha, Công ty cổ phần sách Bách Việt... Số lượng sách nói có bản quyền khoảng 400 cuốn. Chủ đề của sách nói và sách tinh gọn bao gồm các thể loại: Tư duy - kỹ năng; Tôn giáo - tinh thần; Truyền cảm hứng; Kinh tế; Lịch sử - Địa lý; Văn hoá giáo dục; Tâm lý; Khoa học - kỹ thuật; Văn học. Tính đến ngày 22/12/2021, trên app Fonos có khoảng 215 cuốn tinh gọn sách nói. Hiện nay các ứng dụng sách nói Fonos, VoizFM bắt đầu cung cấp các bản sách tinh gọn cho người dùng.

Trong thời gian qua, thị trường kinh doanh sách ở Việt Nam đã xuất hiện những đầu sách tinh gọn dưới dạng sách điện tử, sách nói về các chủ đề kinh tế, tài chính, kỹ năng, khoa học công nghệ... nhằm đáp ứng nhu cầu nghe/đọc nhanh của bạn đọc trong thời đại số, đặc biệt là giới trẻ gen Z, Y. Điều đó cũng tạo cảm hứng cho nhiều công ty, bạn trẻ có ý tưởng xây dựng nền tảng công nghệ, app để tiếp tục phát triển sách tinh gọn ở Việt Nam. Thời gian gần đây, văn hóa đọc của người Việt được quan tâm, chú ý nhiều hơn thể hiện qua việc các hội chợ sách được tổ chức quy mô, các hội thảo lớn nhỏ bàn về vấn đề đọc sách được tổ chức liên tục. Với thể mạnh của sách tinh gọn (giá thành thấp, phát hành nhanh, gọn nhẹ, thể hiện sinh động, dễ tiếp cận, ...) văn hóa đọc sẽ được đẩy mạnh, đem lại lợi ích thiết thực cho bạn đọc và nhà xuất bản. Sự phát triển của sách tinh gọn sẽ là một cú hích mạnh mẽ cho văn hóa đọc sách truyền thống phát triển hơn theo hướng tích cực, bắt nhịp với xu thế thời đại.

2. Thực trạng hoạt động xuất bản sách tinh gọn của một số đơn vị xuất bản ở Việt Nam

Nhà xuất bản Nông nghiệp

Công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên Nhà xuất bản Nông nghiệp (Nhà xuất bản Nông nghiệp) là doanh nghiệp duy nhất của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn hoạt động về lĩnh vực xuất bản với tôn chỉ, mục đích và nhiệm vụ chính là xuất bản sách phục vụ ngành Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Đối tượng và địa bàn phục vụ của Nhà xuất bản Nông nghiệp rất rộng lớn, chiếm trên 60% dân số cả nước. Việc đưa các xuất bản phẩm nông nghiệp về vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo phục vụ chương trình phát triển nông thôn mới, phát triển kinh tế, đưa miền núi tiến kịp miền xuôi theo định hướng của Đảng là rất cần thiết. Tuy nhiên, trên thực tế, Nhà xuất bản Nông nghiệp hoạt động theo mô hình doanh

ngành 100% vốn nhà nước, nhưng không đủ các điều kiện cần thiết để phát triển hoạt động sản xuất kinh doanh. Bên cạnh đó, xuất bản phẩm chủ yếu của Nhà xuất bản Nông nghiệp là các loại sách và ấn phẩm phục vụ các ngành nông lâm, ngư nghiệp, thủy lợi và phát triển nông thôn cho các đối tượng ở nông thôn, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo trên cả nước. Đây là thị trường rộng lớn nhưng có sức mua rất thấp do bạn đọc có khả năng kinh tế hạn hẹp.

Để thực hiện mục tiêu đưa sách nông nghiệp đến được với bà con nông dân trên mọi miền đất nước, nhằm giúp bà con nông dân nâng cao hiểu biết về kiến thức khoa học - kỹ thuật nông nghiệp, có điều kiện tiếp cận và áp dụng kiến thức khoa học - công nghệ, kỹ thuật tiên tiến, phát triển kinh tế hộ gia đình, kinh tế trang trại v.v. tiếp cận với công nghệ thông tin thông qua sách, từng bước nâng cao dân trí. Góp phần xây dựng khối đại đoàn kết dân tộc, đẩy nhanh tiến trình xóa đói, giảm nghèo bền vững ở các vùng khó khăn, góp phần xây dựng nông thôn mới, tiến tới xây dựng và phát triển nông thôn Việt Nam theo hướng công nghiệp hóa và hiện đại hóa, Nhà xuất bản Nông nghiệp đã quyết tâm thực hiện kế hoạch xuất bản sách tinh gọn. Nhà xuất bản xác định xuất bản sách tinh gọn có độ dày 30-70 trang, khổ nhỏ, bìa, ruột sách in đẹp, hấp dẫn; nội dung cô đọng, dễ đọc, cập nhật các thông tin mới, tập trung vào hướng dẫn bà con nông dân các kỹ thuật chăn nuôi trồng trọt và áp dụng vào thực tiễn; giá bìa phù hợp... Để giải quyết được vấn đề này, ngay từ khi đặt hàng bản thảo, Nhà xuất bản đã phải bàn bạc cụ thể với tác giả là các nhà khoa học, các Giáo sư, Tiến sĩ trong và ngoài ngành Nông nghiệp viết mới hoặc viết rút gọn lại từ các cuốn sách, bộ sách lớn. Để tăng thêm sức thuyết phục của sách, Nhà xuất bản đã mời các chuyên gia có uy tín trong ngành Nông nghiệp tham gia chương trình, viết Lời giới thiệu sách. Nhờ cách làm đó Nhà xuất bản Nông nghiệp đã xuất bản 12 đầu sách ngắn (dung lượng 40 trang) như: Kỹ thuật trồng cây Chanh leo; Kỹ thuật trồng cây Mắc ca... nằm trong tủ sách *"1001 cách cách làm ăn"* mang tính cầm tay chỉ việc giúp người nông dân tiếp cận các phương thức và kỹ thuật sản xuất đạt hiệu quả cao.

Bên cạnh việc tập trung mọi nguồn lực của Nhà xuất bản, từ con người đến tài chính, lãnh đạo Nhà xuất bản đã kêu gọi các nguồn lực tài chính từ các đối

tác, các công ty, các đơn vị có nhu cầu giới thiệu sản phẩm trong và ngoài Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, từ đó tạo thuận lợi trong việc thống nhất mức chi trả nhuận bút cho tác giả.

Để tiếp cận thị trường bạn đọc đặc thù có hiệu quả, Nhà xuất bản Nông nghiệp đã phối hợp với các nhà xuất bản có chức năng xuất bản điện tử để phối hợp xuất bản và phát hành sách điện tử, đồng thời tích cực kết nối với các cơ sở phát hành ở cả miền Nam và miền Bắc. Với cách làm năng động đó, đến nay, bước đầu Nhà xuất bản Nông nghiệp đã xuất bản được 60 đầu sách tinh gọn dưới dạng sách in giấy và 40 đầu sách điện tử song song (số sách điện tử này được trao tặng miễn phí cho bạn đọc trên cả nước), doanh thu đạt được khoảng trên 3 tỷ đồng. Nhờ sự thành công này, Nhà xuất bản đã kết nối được với mạng lưới tác giả hùng hậu trên cả nước, bên cạnh đó Nhà xuất bản đã thực hiện chiến lược hạ giá thành sản phẩm, đưa sách đến gần hơn với bạn đọc.

Sự thành công trong việc xuất bản sách tinh gọn của Nhà xuất bản Nông nghiệp là một minh chứng cho việc nhà xuất bản thực hiện hài hòa được các nhiệm vụ về kinh tế, phát triển văn hóa đọc, dạy nghề cũng như thông tin tuyên truyền. Nhà xuất bản có đủ nguồn thu về kinh tế nhằm duy trì hoạt động của cơ quan lại vừa đảm bảo hoàn thành nhiệm vụ chính trị, thực hiện được mục tiêu đưa các xuất bản phẩm nông nghiệp về vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo phục vụ chương trình phát triển nông thôn mới, phát triển kinh tế, đưa miền núi tiến kịp miền xuôi theo định hướng của Đảng. Đạt được mục tiêu cung cấp cho người nông dân trên cả nước, các nhà nghiên cứu, học sinh, sinh viên và bạn đọc quan tâm đến lĩnh vực nông nghiệp các thông tin, kiến thức khoa học về kỹ thuật sản xuất nông nghiệp mới thông qua sách tinh gọn. Bên cạnh đó còn làm nguồn tài liệu để cung cấp cho các xã khó khăn (kết hợp với điểm bưu điện văn hóa xã, nhà văn hóa xã) và các đồn biên phòng, các huyện đảo, xã đảo và quần đảo những đầu sách phù hợp với từng địa phương. Bước đầu xuất bản một số đầu sách điện tử và phát hành miễn phí trên trang website của các đơn vị tài trợ và Nhà xuất bản Nông nghiệp. Việc này sẽ giúp bạn đọc vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo dễ dàng tiếp cận được với khoa học - kỹ thuật mới trong nông nghiệp, đồng thời giới thiệu, quảng bá hiệu quả thương hiệu của các đơn vị tài trợ và Nhà

xuất bản Nông nghiệp.

Công ty cổ phần sách điện tử Waka

Xuất phát từ một dịch vụ đọc sách ebook ra đời vào năm 2011, trải qua 12 năm xây dựng và phát triển, Công ty cổ phần sách điện tử Waka (gọi tắt là Waka) đã trở thành đơn vị hàng đầu trong việc cung cấp ứng dụng đọc sách điện tử trả phí tại Việt Nam. Với cơ hội làm việc với các đối tác nhà xuất bản, nhà phát hành ở trong và ngoài nước, Waka đã mang đến cho gần 4 triệu thành viên của mình hơn 10.000 nội dung phong phú và đạt được 35 triệu lượt đọc mỗi tháng.

Từ tháng 6/2022, Waka tập trung triển khai xây dựng và phát triển kho sách tinh gọn để bổ sung vào kho nội dung bản quyền, phục vụ khách hàng. Hiện nay, Waka có trên 600 tựa sách ebook tóm tắt, hơn 1.019 tựa sách audiobook tinh gọn được phân bổ nội dung như sau: 32% sách tài chính, kinh doanh; 35,6% sách kỹ năng; 21,4% sách chánh niệm và hạnh phúc; 11% sách văn học, tiểu thuyết.

Tháng 10/2022, Waka ra mắt phiên bản Super App mới với nhiều tính năng, áp dụng các công nghệ tiên tiến nhất để mang đến những trải nghiệm đọc sách điện tử đa dạng như: Sách đọc (textbook), Sách nói (audiobook), Sách truyện tranh tương tác (comic), Sách hình (videobook). Năm 2022, Waka đã đạt mốc 6 triệu lượt cài đặt ứng dụng vào trên cả hai nền tảng IOS và Android.

Theo thống kê của Waka từ tháng 01/2022 đến tháng 12/2022 có 19.567 người dùng với tổng số thời gian nghe sách nói tóm tắt có phát sinh lượt nghe trả phí đạt 463.395.180 phút. Trung bình mỗi tựa sách tinh gọn có 492,3 người dùng nghe, trung bình thời gian nghe mỗi tựa là 7579,2 tiếng, và tựa sách có thời gian nghe nhiều nhất là 14.986 giờ (tương đương 899,160 phút). Sau gần 1 năm triển khai, thị trường sách tinh gọn nói chung và số lượng người sử dụng sách tinh gọn trên nền tảng Waka nói riêng có những sự phát triển rõ rệt, cho thấy nhu cầu đọc và nghe sách tinh gọn của bạn đọc đang ngày càng cao. Cũng theo báo cáo của Waka, những nội dung sách kỹ năng, quản trị, lãnh đạo trước đây được cho rằng khá kén người đọc và khó tóm tắt lại là những tựa sách được hưởng lợi từ sách tóm tắt - tinh gọn. Đây là những tựa sách có lượng người đọc đông đảo và dành nhiều thời gian đọc nhất. Trong khi những tựa sách thuộc thể loại tâm lý, chia sẻ, sách self-help được ưa chuộng

ở hình thức sách nói (nghe) hơn cả.

Quy tắc tóm tắt sách ở Waka gồm 4 bước: Đánh giá nội dung sách; Triển khai tóm tắt sách; Thiết kế bìa sách tóm tắt; Đưa vào khai thác. Việc triển khai tóm tắt sách ở Waka hiện nay có 3 hình thức sau:

STT	Hình thức	Cách triển khai
1	Tóm tắt theo luận điểm chính	Liệt kê luận điểm chính, cung cấp thông tin từ sách, phân bổ tương ứng vào từng luận điểm; phù hợp với sách kỹ năng, văn hóa, lịch sử,...
2	Tóm tắt theo diễn biến, trình tự sách	Tóm tắt theo diễn biến, tập trung vào tuyến nhân vật chính, trình tự cuốn sách (đảm bảo không tiết lộ quá nhiều nội dung, nút thắt của sách), phù hợp với các tác phẩm văn học.
3	Tóm tắt theo chương, phần của sách	Tóm tắt theo từng chương sách, hình thức này phù hợp nhất với các cuốn sách từ 7-10 chương, hoặc nội dung các chương rời rạc không có sự liên kết với nhau giữa các chương, nhằm tránh tạo cảm giác liệt kê thông tin đơn thuần cho người đọc/người nghe.

Bảng 1: Các hình thức tóm tắt sách tại Waka

Đối với việc tiếp cận thị trường, Waka tăng cường giới thiệu, nghe thử, và đa phần miễn phí đối với các sách tóm tắt, từ đó dẫn hướng người dùng về nghe/đọc và mua các tựa sách full với các lượt giao dịch trả phí. Tuy nhiên, có một vấn đề đặt ra đối với việc phát triển sách tinh gọn hiện nay là trong quá trình tiếp cận xin phép được tóm tắt các nội dung, đa số đơn vị phát hành e ngại sách tinh gọn sẽ làm ảnh hưởng đến doanh số bán sách bản điện tử đầy đủ hoặc bán sách giấy. Trước đây, việc thuyết phục và chứng minh sách điện tử - bản đầy đủ không làm ảnh hưởng đến doanh số sách giấy đã là một rào cản, hiện nay lại xuất hiện thêm việc thuyết phục bản tóm tắt miễn phí không làm ảnh hưởng doanh số chung của sách điện tử và sách giấy. Trong giai đoạn Waka đầu tư phát triển thị trường, doanh thu đạt được từ việc phát triển kho sách tinh gọn số lượng lớn chưa thể bù đắp được chi phí đầu tư.

Công ty cổ phần REVAOL

REAVOL là thư viện sách tinh gọn - tóm tắt trực tuyến ra mắt từ tháng 5/2021, nơi mọi người có thể vào tìm kiếm mọi loại nội dung và kiến thức cần có một cách nhanh nhất, đặc biệt người đọc có thể tìm kiếm, lựa chọn được các đầu sách tinh gọn chất lượng. Tính đến tháng 02/2023, REAVOL đã có gần 7.000 cuốn sách được tóm tắt tập trung ở 17 chủ đề: Tiểu sử và lịch sử, Luật học, Phát triển cá nhân và tự hoàn thiện bản thân, Tinh thần khởi nghiệp và doanh nghiệp nhỏ, Tiền bạc và đầu tư, Văn hoá doanh

nghiệp, Chính trị và xã hội, Marketing và bán hàng, Khoa học, Sức khỏe và thể hình, Kinh tế học, Kỹ năng giao tiếp và xã hội, Quản lý và lãnh đạo, Động lực và truyền cảm hứng, Tâm lý học, Hiệu suất làm việc và quản lý thời gian, Giới tính và những mối quan hệ. Những cuốn sách tóm tắt đã được đăng tải lên nền tảng, người dùng có thể chia sẻ, nhận xét nội dung cuốn sách để cùng bàn luận với những người dùng khác trong ứng dụng. Đến nay, có hơn 1 triệu người dùng đã tải và trải nghiệm ứng dụng REAVOL. Tổng số lượng khách hàng kích hoạt gói trung bình năm khoảng hơn 500.000 người. Do là đơn vị tư nhân thực hiện hoạt động xuất bản, phát hành sách tinh gọn nên Công ty thực hiện nghiên cứu thị trường thông qua các hoạt động khảo sát online, quan sát, phỏng vấn người dùng để tìm ra nhu cầu, xác định được những phương án khả thi cho hoạt động kinh doanh và tiếp cận thị trường. Để tìm được nguồn bản thảo có chất lượng, Công ty chú trọng tới hoạt động liên kết xuất bản với những nhà xuất bản uy tín, có các biên tập viên tâm huyết và chuyên môn nghiệp vụ cao để có được những bản sách tinh gọn chất lượng đến với người dùng. Trong xây dựng chiến lược giá cả, giá bán các gói cụ thể của REAVOL hiện nay như sau: Gói đọc 1 tuần: 99.000 VNĐ; Gói đọc 1 tháng: 199.000 VNĐ; Gói đọc 1 năm: 399.000 VNĐ. Dựa theo hoạt động nghiên cứu, chi phí trên là hoàn toàn hợp lý so với việc bỏ chi phí ra mua một cuốn sách giấy thông thường. Đồng thời, các gói đọc sẽ được giảm giá linh hoạt theo các sự kiện, chiến lược marketing để gây ấn tượng và đã dành được nhiều tình cảm của khách hàng. Chính điều này đã kích thích việc mua của khách hàng ngày một nhiều hơn.

3. Khó khăn, thách thức của hoạt động xuất bản sách tinh gọn ở Việt Nam hiện nay

Mặc dù sách tinh gọn được các đơn vị xuất bản đánh giá là loại sách tiện ích cho người đọc, thị trường hứa hẹn nhiều tiềm năng nhưng việc xuất bản loại sách này còn vướng phải rào cản của các vấn đề về bản quyền, vấn đề pháp lý. Lý do là vì đây là loại sách mới xuất hiện, chưa có định nghĩa chính thống dẫn đến các khung pháp lý để điều chỉnh hoạt động xuất bản tinh gọn cũng chưa hề có, các đơn vị xuất bản sách tinh gọn rất lúng túng, dễ vi phạm bản quyền trong quá trình làm sách.

Thực chất, sách tinh gọn là một dạng của tác phẩm

phái sinh. Theo quy định của Luật Sở hữu trí tuệ, tác giả tác phẩm phái sinh phải tuân thủ các quy định về quyền tác giả, quyền liên quan đối với tác phẩm gốc. Tuy nhiên, trong quy định pháp luật hiện nay chưa đủ cơ sở để đảm bảo quyền lợi giữa tác giả của tác phẩm gốc và tác giả của tác phẩm phái sinh (sách tinh gọn). Trong Luật Sở hữu trí tuệ chưa xác định rõ quyền tác giả, quyền liên quan của sách tinh gọn. Một số câu hỏi đặt ra là: Các đơn vị xuất bản thực hiện xuất bản sách tinh gọn có phải xin phép tác giả hoặc chủ sở hữu quyền tác giả tác phẩm gốc không? Việc kinh doanh sách tinh gọn có xâm phạm quyền tác giả của tác phẩm gốc không? Điều này có thể gây ảnh hưởng nhiều đến quyền và lợi ích của tác giả và nhà xuất bản.

Một thách thức khiến một số đơn vị xuất bản e ngại là việc xuất bản sách tinh gọn sẽ có thể tạo ra nguy cơ giảm tiêu thụ sách bản full, nhất là trong xu thế của người đọc trẻ hiện nay ngại đọc, chỉ thích đọc những nội dung cô đọng và tóm tắt ý chính.

Sách tinh gọn - tóm tắt là một xu hướng tất yếu của ngành Xuất bản, tạo ra sự phong phú cho thị trường sách Việt Nam. Với các lợi thế như: ngắn gọn, cô đọng, dễ đọc, dễ tiếp thu, tiết kiệm thời gian cho bạn đọc đây thực sự là hướng đi tiềm năng trong hoạt động xuất bản. Để dòng sách này ngày càng phát triển lâu dài và bền vững, thu hút được đông đảo độc giả quan tâm, ủng hộ, cơ quan quản lý nhà nước về xuất bản cần ban hành những hướng dẫn cụ thể để các đơn vị phát hành sách tinh gọn có thể kết nối với các đơn vị xuất bản, chủ sở hữu quyền tác giả gốc; triển khai đồng bộ giải pháp ngăn chặn các trang vi phạm bản quyền sách tinh gọn. Đồng thời, khuyến khích, hỗ trợ các nhà xuất bản, doanh nghiệp phát hành hợp tác, liên kết chủ động xuất bản sách gốc kèm theo bản tinh gọn theo các loại hình khác nhau phù hợp với nhu cầu sử dụng của bạn đọc trong xu hướng phát triển của thị trường. Các bộ, ban, ngành cũng cần tập trung hỗ trợ các đơn vị xuất bản có thể hỗ trợ đẩy mạnh tuyên truyền, quảng bá cho sách tinh gọn tại các hội sách trên cả nước, các phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội nhằm giúp độc giả có thêm một nguồn sách phù hợp với cuộc sống hiện đại./.

(1) <https://cand.com.vn/dien-dan-van-nghe-cong-an/sach-tinh-gon-xu-huong-tat-yeu-i649724/>